

**УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И
СВЕТОВНО СТОПАНСТВО**

гр. София

ДИПЛОМНА РАБОТА

НА ТЕМА

**ГОДИШНО СЧЕТОВОДНО ПРИКЛЮЧВАНЕ И
ГОДИШЕН СЧЕТОВОДЕН ОТЧЕТ / ПО ПРИМЕРА НА
ДОМЕЙН БОЙАР ИНТЕРНЕТЪНЪЛ /**

Дипломант:

Научен ръководител:

София, 2015

ВЪВЕДЕНИЕ

Счетоводството се формира от икономически и политически сили. Следователно увеличаващата се интеграция както на пазарите така и на политиките прави увеличаваща се интеграция на международните счетоводни стандарти и практика почти неизбежна. Но повечето пазари и политически сили ще останат местни за предвидимо бъдеще така, че не е ясно каква степен на хармонизация в действителната практика на счетоводната отчетност ще се появи или трябва се появи. Нещо повече, има малко утвърдила се теория или доказателство на базата, на което ще се опитаме да изградим преценка за предимствата и недостатъците на унифицирани счетоводни правила. Предимствата и недостатъците на МСС са до някаква степен предполагаеми. На положителната страна стои факта, че те вече са приети от почти 100 държави, като предстои и приключване на процеса на конвергенция между Европа и Саш. На страната на недостъците като явно най-голям проблем стои счетоводството на справедливата стойност. По-дълбоко притеснение е, че има неминуемо съществени различия сред страните, които прилагат МСС, които в момента рискуват да се покрият под обвивката на привидна унифицираност. Представата, че еднакви стандарти сами по себе си ще възпроизведат унифицирана финансова отчетност ми се вижда наивно. Мисля, че някои притеснения ще бъдат доказани във времето.

Настоящата дипломна работа има за цел да разгледа процеса на годишно счетоводно приключване в условията на преминаване към МСС/МСФО. За нейно постигане следва да се изпълнят следните задачи:

- 1) да се обоснове значимостта на годишното счетоводно приключване, както и основните принципи, които го ръководят при изготвяне на финансовия отчет и представяне на информацията в него.
- 2) да се изведат основните различия между НСС 1 и МСС 1 / МСФО 1 във връзка с представянето на информацията във финансовия отчет.
- 3) да се изследва влиянието на промяната на счетоводната база върху финансовия резултат на предприятието.

ГЛАВА 1 ГОДИШНО ПРИКЛЮЧВАНЕ – ХАРАКТЕРИСТИКИ И ЕТАПИ

1.1. ПЕРИОДИЧНА СВОДКА НА ОТЧЕТНИТЕ ДАННИ

В предприятието ежедневно се извършват многобройни и разнообразни операции. Стопанските средства и техните източници се намират в непрекъснато движение и изменение поради тези протичащи стопански операции. Измененията се обхващат и регистрират в разнородни носители на счетоводна информация. Информацията обаче е неизползваема, тъй като не е систематизирана. Именно чрез сводката на отчетните данни многообразните данните се групират по еднороден характер и предназначение в определен кръг показатели, които характеризират финансовото състояние и ефективността на работа на предприятието¹.

Следва да се различават текущата сводка на отчетни данни и периодичната такава. В процеса на текущо счетоводно отчитане се получават определен кръг показатели чрез системата на счетоводните сметки – обороти, суми и салда. Те характеризират състоянието, движението и изменението на обектите на счетоводството. Тези данни подлежат на последващо сводиране - чрез съставяне на оборотна ведомост на синтетичните и аналитичните сметки. Оборотните весомости имат важно контролно значение:

- контрол върху цялостното обхващане на стопанската дейност чрез системата от счетоводни сметки;
- контрол върху правилността на кореспонденция между сметките.

Най-голямо значение сводката има в процеса на счетоводно приключване. Информацията намираща се в различни източници се обединява в удобен за ползване вид. Този процес има важно информационно значение, тъй като в резултат на него се разкрива финансово то състояние, финансовия резултат, както и движението на паричните потоци и собствения капитал².

Счетоводното приключване е периодично и годишно. Периодичното може да е тримесечно, шестмесечно и др. Тези отчети имат избирателен характер преди всичко и

¹ Бабев, Юрий Агивович и др. Бухгалтерский учет в торговле и общественном питании : Учебное пособие [для ВУЗ] / Юрий Агивович Бабев, Александр Михайлович Петров . - Москва : Вузовский учебник, 2015, с.34.

² Годишно счетоводно и данъчно приключване 2014 / Христина Колева и др . - София : Доби прес, 2014 .

зависят или от вътрешните нормативни актове в предприятието или по разпоредна на закон. За разлика от тях годишното приключване е най-цялостно, обхватно и пълно³. То се състои от отделни процедури, които взаимно се обуславят помежду си. За тази цел те са в обхванати в график, който се изготвя от главния счетоводител и се одобрява от ръководния орган на предприятието. Отделните етапи са примерни и се различават в зависимост на отрасловата принадлежност на предприятието, вътрешната структура и др.

Примерните етапи на годишното приключване са⁴:

1. Инструктаж на всички заети лица в годишното приключване.
2. Проверка на документалната обосноваваност и обхващане на цялостната стопанска дейност.
3. Инвентаризация на активите, пасивите, компенсиране, бракуване и отписване на активи и др. На този етап от съществено значение е да се установи размера на незавършеното производство с цел определяне на фактическата себестойност на продукцията.
4. Извършване на последваща оценка на ДА, финансовите инструменти и др. В стандартите са посочени по какви оценки да се представят активите и пасивите:

- ДМА и ДНМА могат да се представят по справедлива стойност, когато е налице загуба от обезценка. ДМА и ДНМА активи за последваща оценка по НСС може единствено да се приеме метода на цената на придобиване - Оценяват се цена на придобиване минус натрупаната амортизация минус загубите от обезценки. Метода на преоценената стойност е разрешен единствено по МСС – преоценената стойност е справедливата стойност минус натрупаните обезценки и амортизации. За определяне на преоценената стойност, се използва справедливата стойност минус натрупаната амортизация минус загубите от обезценки⁵. Най-достоверна информация за справедливата стойност се получава от текущите пазарни цени и оценка от лицензирани оценители. Когато липсват доказателства за пазарната стойност поради специализирания характер на имота, машините и съоръженията и тъй като тези активи

³ Бородина, В. В. Документирование в бухгалтерском учете : Учебное пособие / В. В. Бородина . - Москва : Инфра-М, 2014 . с.30.

⁴ Настолник на счетоводителя : 2013 . - 15. прераб. изд. . - София : ИК Български законник, [2013]

⁵ Браг, Стивън М. МСФО : Международни стандарти за счетоводство и финансова отчетност : Практическо ръководство : 2015 / Стивън М. Браг . - София : Издат. Вивид Райс, 2015 . - XIV, с.167-168.

рядко се продават, освен като част от продължаващ функционирането си бизнес, може да е необходимо предприятието да оцени справедливата им стойност, като използва **подхода на доходите** или на **амортизираната възстановителна стойност**.

Честотата на преоценките зависи от промените в справедливите стойности на отделните имоти, машини и съоръжения, които се преоценяват. Когато справедливата стойност на преоценяван актив значително се различава от балансовата му стойност, се изисква допълнителна преоценка. Някои имоти, машини и съоръжения са изложени на значителни и чести промени в справедливата стойност и това налага ежегодна преоценка. Такива чести преоценки не са необходими за имоти, машини и съоръжения, чиито справедливи стойности търпят само незначителни промени. За тях преоценката на всеки три или пет години може да е достатъчна. Когато се преоценява имот, машина или съоръжение, се преоценява целият клас имоти, машини и съоръжения, към който принадлежи този актив⁶.

- Инвестиционните имоти се представят по справедлива стойност, когато е избран модела на справедливата стойност.

- Инвестициите държани до падеж се представят по амортизирана стойност. При тях ако е налице загуба от обезценка, това е разликата между балансовата стойност на актива и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент за финансовия актив. Балансовата стойност се намалява директно или чрез корективна сметка. Сумата на загубата се признава в печалбата или загубата.

- Финансовите активи държани за търгуване и тези на разположение за продажба се представят по справедлива стойност;

- Материалните запаси се представят по по-ниската от доставната и нетната реализируема стойност. Нетната реализируема стойност е продажната стойност в нормалния ход на стопанска дейност, намалена с разходите за завършване на производството, както и с разходите за осъществяване на продажбата.

- Валутните парични средства и валутните разчети се представят по заключителния курс на БНБ към 31.12.XX, като всеки разход / приход се отчита съответно чрез сметки 629 / 504, 411, 401 или 504, 411, 401 / 729

⁶ Годишно счетоводно и данъчно приключване 2014 / Христина Колева и др. - София : Доби прес, 2014 .

5. Прави се проверка на спазването на счетоводната политика и се преразглежда прилагания сметкоплан с оглед неговата актуализация на следващата година.

6. Проверява се отчитането на Рх по икономически елементи и тяхното отнасяне по функционално предназначение:

- отнасят се към текущи Рх частта рх за бъдещи периоди – 602 / 651, гр.61 / 602
- Отнасят се услугите извършени от спомагателната дейност – гр.61 / 612
- Калкулира се фактическата себестойност на работите, услугите и продукцията.

Фактическата себестойност = Нез. Произ. Нач. + Рх – Намаление на Рх – Нез.Произ. края. Следва да се приложат в избраните методи за калкулиране в зависимост от спецификата на дейност, произвеждания продукт, организацията на аналитично отчитане и др.

- Проверка на отчитане на Рх за продажби и административните Рх и тяхното разпределение между отделните приходни сметки.

7. Проверка на записванията по приходните сметки:

- отчитане като текущ Пх на полагащата се част от приходите за бъдещи периоди;
- отчитане като текущ Пх на частта от финансиранятията.

8. Увеличение на финансовия резултат с финансовите и извънредни Пх, както и намаление със същите Рх.

9. Изготвяне на предварителна оборотна ведомост с оглед разработване на отчет за Пх и Рх.

10. Преобразуване на счетоводния финансов резултат за данъчни цели по ЗКПО.

Финансовия резултат се определя като стойностен израз на крайния икономически резултат от осъществяването на определена сделка или от дейността на предприятието за определен отчетен период. Той може да бъде положителен – печалба или отрицателен – загуба.

Счетоводна печалба – определената на база на ОПР преди рх за данъци.

Облагаемата е тази, която се определя на базата на разпоредбите от ЗКПО и която е производната на преобразуваната счетоводна печалба.